

מדינת ישראל
הכנסת הראשונה

פרשת י"ד ל מ. 2/2
מליבת ועדת העבודה
סיום י"ט אדר ב' תשי"א - 27.3.51
בשעה 11.10

חברי הוועדה המייעצת:

- היו"ר ד. טרי
- ס. אונג
- ח. רובין
- ז. גלוסקא
- א. לנקין
- י. קנב
- ג. טברסקי
- י. גיל
- א. גולדראט
- נ. הרפז
- א. כהן

סדר - ה י ר מ:

- א. דו"ח ועדת המסנה לעניני ההפליות.
- ב. הצעות חבר הכנסת פנקס לחוק שעות העבודה והמנוחה.

היו"ר ד. טרי:

פותח את הישיבה.

בישיבה הקודמת סימנו את הדיון בחוק שעות העבודה והמנוחה ורשמנו את ההמלצות. חבר הכנסת פנקס כתב מכתב ליו"ר ועדת העבודה, מר גוברין, ביום 17.12.50, ובו הציע מספר הצעות לחוק זה. את המכתב הזה לא ראיתי. מר פנקס ערער על כך ועל כן הבאתי את המכתב לישיבה זו של הועדה, על סנת שנעבור על הצעותיו ונראה מה הפיהדברי שנתקבלו, או נדחו, ומה הם הדברים שאנו יכולים לקבלם או לדחותם עכסו. הזכנתי את חבר הכנסת פנקס לישיבה זו, אך הוא נסא בוועדת הכספים. אנ, לכן, מציע, שתחילה נדון בדו"ח של ועדת המסנה, הנסא בסדר היום של הישיבה, ואחר כך נשמע את מר פנקס.

א. לנקין:

אני חושב, שמר פנקס היה צריך להגיש את הצעותיו לוועדה בזמן שהיא דנה על כך, ולא כאסר

החוק מונח על שולחן הכנסת.

היו"ר ד. טרי:

הוא הגיש את הצעותיו ליו"ר הועדה מר גוברין, עוד לפני שהועדה דנה בחוק זה.

י. קנב:

ברצוני לומר, כי אנו דברנו על כל הצעות המוצעות על ידי חבר הכנסת פנקס.

הינו"ר ר. שרי:

כל ההצעות שהוצעו על ידי חבר הכנסת
פנקס ושומות כהסתייגויות של חבר הכנסת

אונא.

אנו עוברים לסעיף השני - דו"ח ועדת
המסנה והפליות במסירת עבודות ציבוריות ובענין שיכוני עולים.

ועדת העבודה בחרה בחדש אוגוסט שנה
שעברה ועדת מסנה מורכבת מחברי הכנסת ספיר, צבי יהודה, רובין,
אונא, הרפז, שרי, אידוב כהן, לנקין וגולדראט, אשר היתה צריכה
לברר טענות על הפליות בחלוקת הסרי בנין וכן במסירת עבודות
כבישים ועבודות ציבוריות. הועדה יטבה 13 ישיבות וסמעה עדים
שונים, והכינה דו"ח המובא בפניכם, שהוא דו"ח רוב חברי הועדה.
לדו"ח זה ישנן שתי הסתייגויות: הסתייגות לחבר הכנסת לנקין,
והסתייגות לחבר הכנסת ספיר. ההסתייגות של חבר הכנסת לנקין,
הייתי אומר: ענינית ובנקודות טטויסות עקרונית, בו בזמן שחבר
הכנסת ספיר טרח ובמקום הסתייגות כתב דו"ח נפרד. אם כן, ועדת
המסנה מביאה בזה את הדו"ח לוועדת עבודה לאישור ולהחלטה להביא את
הדו"ח לידיעת חברי הכנסת בפרוצדורה המקובלת בכנסת לגבי דו"חות
של ועדות.

א. גולדראט:

אני חושב שכל העבודה מיותרת. ועדת
המסנה היתה מורכבת מ-8 חברים, ועכסיו
יוסביטו כאן 7 חברים. אם כן, זה אותו
דבר. בחרנו בוועדת מסנה, היא פעלה בסמכות של ועדת העבודה.
בזמנו בחרנו בוועדה כצורצמת אלה טיפלה בחוק החזרת חיליים משוחררים
לעבודה. ועדה זו פעלה בסמכותה של ועדת העבודה כלה, והיא לא הביאה
שום דבר לאישור. מתוך 2 נימוקים אלה אינני רואה כל תועלת בכך
לחזור ולדון בדו"ח של ועדת המסנה, כי בלאו הכי לא נחדש ולא נשנה
ולא כלום.

הינו"ר ר. שרי:

מבחינת הענין ומבחינה מעשית הצדק עם חבר
הכנסת גולדראט, אבל בהחלטת ועדת העבודה
לא נאמר שוועדת המסנה תפעל בסמכות ועדת העבודה. הצעתך היא, שמליאת
הועדה תקבל לתשומת לב את הדו"ח ואת ההסתייגויות, ותעבירם כדו"ח של
ועדת העבודה למליאת הכנסת.

א. לנקין:

אני חושב כי זו לא תהיה הדרך הפורמלית,
היות ואין לוועדת המסנה סמכות של ועדת
העבודה, על כל פנים, היא גם לא פעלה בסמכות כזו. ועדת המסנה חייבת
להביט את תוצאות דיוניה לוועדת העבודה. לי יכולה להיות הרגשה, שאולי
פה אוכל לשכנע את הרוב, ועל כן סחובתה של הועדה לא לקבל את הדו"ח
לתשומת לב, אלא לאשרו או לדחותו.

א. גולדראט:

אני חולק על דבריו של חבר הכנסת לנקין.
אילו היתה זו ועדה שמוסרים לה חוק לעיבוד
היא יכולה לוטר, היא מביאה את החוק לפני מליאת הועדה, והדין איתה.
המקרה הנדון הוא אחר לגמרי. ההחלטות שנתקבלו, נתקבלו על יסוד שמיעת
עדויות, והעדויות אינן לפני, כיצד אוכל לקבל את הדו"ח? מתוך כל
הנימוקים הללו, אני מציע לוועדה לאשר את הדו"ח ולתעבירו למליאת הכנסת.

י. קנב:

ברצוני לתמוך בהצעתו של חבר הכנסת לנקין.
אני שמח לשמוע זו הפעם הראשונה הצעה
לרציונליזציה של עבודת הועדות. בוועדת המסנה השתתף חלק גדול מחברי
הועדה. עלינו לחלק את העבודה ולהחיסה, וגם לכנסת השניה עלינו לשמוך
לכך.

ועדת המסנה יטבה ודנה בענין במסך 13 לעבודת, וכתבה חיבור שלם. אני חושב, כי אנו צריכים לקבל את הדו"ח לת דעת לבנו ולהעמידו לידעת חברי הכנסת. הרי לא בלב עוד טעם 13 ישיבות ונברר את כל העניינים. אני מציע לקבל את הצעת גולדראט פה אחד.

היו"ר ר. טרי:

אני תוסף בהצעת חבר הכנסת גולדראט, אבל גם את היא תמקבל, עלינו לדון בהצעותיו של חבר הכנסת לנקיין, ולצרף לדו"ח, שיזעבר למליאת הכנסת, את הסתיגויותיהם של חברי הכנסת לנקיין וספיר.

לעתה, אנו עוברים להצעותיו של חבר הכנסת לנקיין, שעליהן עלינו להחליט. את נדחה הצעות אלו תשאר למט לנקיין הזכות לרשות לעצמו הסתיגות.

א. לנקיין: הצעותי הן:

1. "יש לדחות את סיכום ופרסום הדו"ח של ועדת העבודה עד אשר נקבל פרטים על תוכנות החקירה של ועדת הכלכלה.

2. על הועדה להזמין את מבקר המדינה או לעיין בדו"ח שלו לשם השלמת חקירתה."

ידוע לכם כי הועדה נבחרה על יסוד תלונה של חבר הכנסת גיל. התלונה היתה מחולקת לסניפים הפליות בחלוקת עבודות צבדיות על ידי משרד העבודה, והפלית בחלוקת חמרי בנין לבנייה ורזיונות יבוא, היות ובמותו זמן שניגטנו לעבודה, ישבה ועדת הכלכלה בראשותו של חבר הכנסת ברנשטיין ומיפלה, וממשיה לספל, בכירור התלונות ביחס להפליה בחלוקת חמרי בנין ורזיונות יבוא, החלטנו להעביר את התלונה הזאת, כלומר פיק אחד מתלונת חבר הכנסת גיל לוועדת הכלכלה כדי שלא תהיה כפילות בעבודה. אנו בררנו אך ורק את התלונה בענין ההפליות בחלוקת עבודות צבדיות של משרד העבודה, אבל לא את התלונות בענין חלוקת חמרי גלם ורזיונות יבוא, הדו"ח שלנו לא יהיה ילם אם לא נקבל את תוצאות הבירור מועדת הכלכלה שעדיין לא ספספה את עבודתה.

ביחס להצעה השניה, בזמן שביררנו את העניינים הרכן דו"ח של מבקר המדינה. דו"ח זה לא ניתן לפרסום, אבל בו ישנן נקודות הסוכחות באופן ברור ביותר כיצד חילקו העבודות הצבדיות. דו"ח זה של מבקר המדינה הוא מסמך רשמי גליחוד לאחר שהיה עובר אישורה של הממשלה. אני אומר, כי לא נמלא את חובתנו בתור ועדת כנסת באם לא נעיין בדו"ח זה ולא נסיק מסקנות הקשורות בענין זה. על כן אני אומר, שעבודתנו היא בלתי מושלמת ולכן יש צורך לדחות את הבנת הדו"ח הסופי למליאת הכנסת עד אשר נעיק בשני הדברים האלה.

א. גולדראט: הצעות אלו הובאו בפני ועדת המסנה ונדחו?

א. לנקיין: כן.

היו"ר ר. טרי:

אני רוצה להסביר מה היו הניסוקים לדחית הצעותיו של חבר הכנסת לנקיין בוועדת המסנה.

ועדת המסנה במסכות ועדת העבודה קבעה, שאותם עניינים שחבר הכנסת לנקיין הזכיר אותם - חלוקת חמרי בנין ורזיונות יבוא, אינן במסכותה של הועדה ועל כן החליטה להעבירם לוועדה אחרת. מה שחקרנו, אנו שמים על שולחן הכנסת. ועדת הכלכלה שחוקרת בענין זה, חשיטת אף היא את מסקנותיה על שולחן הכנסת. בדו"ח שלנו שנתקבל, אנו עומדים על הנקודות שאותן ביררנו. איננו יכולים לספל בדו"ח על ועדה אחרת, כשם שועדה אחרת אינה יכולה לספל בדו"ח שלנו, כי לפי הקונסרוקציה של ועדת הכנסת אין אפשרות לדון בנפרד ולהחליט במשותף.

א. ד. לענין דו"ח סגן המדינה; מני ח"ב

לשם ועדה מינה יכולה להזמין את סגן המדינה להעיר בפניה; כי אם
ההפך: סגן המדינה יכול להזמין ועדה שתעיר בפניו.

ב. קבלנו דו"ח א"ר גורר על ידי רוב
חברי הועדה. דו"ח זה יוגש לידיעת חברי הכנסת וכל אחד ישפוט את הדו"ח
לפי שיקוליו הוא; מי ילפון את הדו"ח לגופו ומי ישפוט אותו לאחר
שיקרא את דו"ח סגן המדינה.

ג. מני מציע לוועדה לדחות את הצעותיו של
חבר הכנסת לנקיין.

א. כהן: מני רוצה להזכיר כי מני התנגדתי בוועדה
להקטת ועדת מינה סמוך כן הצגתו זמן
ישנה ועדה לחקירת ההפליות, ענין זה היה שרש מן הכלל יאוטל על ועדה
זו ולא היה כל קשר ובירור נפרד. סר גיל עמד על כך והפוקטו ניתן לו,
ואז כסודן; אומנם הענין ליטח אחר בלעד; ועל ידי כך גם הפטרנו
לוועדה לפיט עבודתה מוקדם יותר. כל חברי הועדה התנגדו להצעתי; וכל
כן חבר הכנסת לנקיין הינו יכול לגוש בהצעותיו הב"ל. מני חושב; כי
הענין הזה נבטר ואריך לשים את הדו"ח על שולחן הכנסת.

מני מתפלג על המטרה של החברים לדחות
את פרסומם של הדברים הנוגעים להפליות. יש לי הרגש דרו"ח זה בותן
חמר מספיק לפי צרכי ההצעים את המטלה בהפליות המוכיחות, שהתחלה
בתקופה מסוימת התגאל המיק, בעיקר סירד העבודה, לפי לפי הכללים
של עורי שנסות. את ההנמקה המטרה העבודה מנקט להצדיק את עצמו,
אף שרם מינו מחוייב לקבלה. אולם גם סירד העבודה הגיע לכלל מסקנה,
רי זה לא היה גסדר, והוא עור עתה לשיטת המכרזות המוכיחות. סה
סוציאל, לעלילות הפליה, כמן מני מוכרח לאיין, כיחבר הכנסת גיל
אריך לגוש על הורכה מצד סלגתו, דבר שהיה מינה עדיה, היות והגליח
להחדיר עלילות הללו כמינה, לאף אחד לא ברור מה פירוש הדבר הפליה,
אולם כפי שחודרים: "ז"י"ד מופרים גם הפליה. מני יכול להגיש מדוע
חבר הכנסת לנקיין מינו רוצה בפרסום הדו"ח, כי הרבה יותר נוח לדבר
על הפליות במתן כולל מאר לנגוע בעובדות.

מני מציע לוועדה להעביר את הדו"ח לכנסת
בהתאם למקובל. אין זה טובע ספר בבוטסיין להגיש לידי מסקנות בטאלה
זו. מינוי מעובדין בעיכוב פרסום הדו"ח.

היו"ר ר. ירי: היו"ר ועדת המינה עלי להגיד לזכותו
של סר לנקיין, כי היתפפותו בעבודת
הועדה, במירוריה, בהכנסת הדו"ח, היתה כזאת מינוי יכול להצטרף לדברי סר
והני מציע גם למר כהן לסלק את הצחתו זו.

י. גיל: גיחם להצעותיו של חבר הכנסת לנקיין
המצב העובדתי הוא כזה, שבזמנו כתוצאה
מפניות ל קבלות מיר גמר עלי, מצאתי לדוגה לעליות גמלימת הכנסת
את הביעותיהם, ותמיעותיהם היו מתיח שטן אחת: אף בנוגע לחוסרי
בנין, איוד וכו'; ג' בוגג מסירת העובדות. כל זה קטור כפמילה
בדלקת, כי מי הטיד לומר, פסיק בלטה ולב ימות, כל חתן לו חוסרי
בנין והוא יקבל עבודת. מנו התחלנו לרון על מתי הטענות הללו יחד,
וכעבור זמן מה הזקמה ועדה שניה ושלישית, ומז גמה הצעה לספור חלק אחד
מן הטענות הללו לוועדה איר ברסותו על סר ברנססיין. אבל איז פירוש הדבר

שאנו סנתקנים את הקשר שבין שתי הטענות הללו, עשינו זאת בכדי לא להכביד על הועדה ולחסוך בכוח אדם. והנה הגיע חבר הכנסת לנקיין לידי מטקבה הגיונית, הגונה יורה ובלתי פוליטית. הלא זהו פסק דין! בנוגע להצעתו הסביה של חבר הכנסת לנקיין ביחס לדו"ח של מבקר המדינה כתוב מפורט בקשר עם העבודות הציבוריות, והדו"ח מוכיח סולל גונה קיבלה עבודות ציבוריות בלי הכרזות ובהפסדים ביכרים לאוצר המדינה. אני מתפלל כיצד אפשר להוציא פסק דין על בעיה זו כל זמן שאין קוראים את הדו"ח של מבקר המדינה.

ב. הרפז:

השתתפתי בכל ישיבות ועדת הטכנה ללא יוצא מן הכלל. ואני חולק על הדו"ח, על תכנון נכסה וכסה נקודות. בטעה שביררנו את שמלת החסרים התברר לנו שכל העבודה שמטרד העבודה מטר היתה מלווה גם בחסרים, וכמעט ולא מטר עבודה מבלי למסור גם חסרים. דבר זה איננו מצויין בדו"ח.

ה
ועוד נקודה, שמענו את סטרד העבודות הציבוריות, הצבנו בפניו שאלות, ומתשובות לקיבלנו, נתקבל אצלי הרוטם, שנתקופה שלא ניתנו הכרזות פומביות, לא היתה אפשרות לעשות זאת אחרת, אלא רק בצורה שבה נעשה הדבר. דבר זה אינו מודגש בדו"ח.

נדמה לי, כי גם הנקודה ביחס לסולל סונה היתה צריכה להיות מקיפה יותר, ובה צריך היה להיאמר, כי סולל בונה זה אחד המוסדות הממוארים למיפטרנו לנו לעשות פעולות גדולות.

אני מתנגד להצעותיו של חבר הכנסת לנקיין. דו"ח זה בנוי כולו כרונו על יסוד פשרות, ולכך אני מתנגד.

ג. ארנא:

אני חושב, שכל ההצעות הללו מקוטן בכנסת, כי הועדה מינה יכולה להחליט עליהן. אני חושב, שאין לקבל את הצעת חבר הכנסת לנקיין ביחס לדו"ח מבקר המדינה, אלא אנו צריכים לשים את הדו"ח על שולחן הכנסת, והכנסת תוכל להחליט אם היא רוצה שהסיפול בדו"ח יימסך או לא.

היו"ר ר. שרי:

תחילה עלינו להחליט ביחס להצעותיו של חבר הכנסת לנקיין. באופן טבעי הצעות שאינן מתקבלות על ידי הועדה נרשמות כהסתייגות. אני מצביע את הצעותיו של חבר הכנסת לנקיין.

ה צ ב ע ה

נעד הצעותיו של חבר הכנסת לנקיין - 2
נגד - 9

הצעות חבר הכנסת לנקיין נדחו

חבר הכנסת לנקיין רוצה לעצמו זכות הסתייגות.

היו"ר ר. שרי:

ביחס להסתייגות של חבר הכנסת הרפז, רוב חברי הועדה לא חשבו שמתפקידה של הועדה לכלול בדו"ח כשהם שרוב חברי הועדה ידעו שאיננו מטפלים בענייני חמרי הבניין ורשימות יבוא. אני מציע לוועדה לא לקבל את הסתייגותו של סר הרפז, ולחבר הכנסת הרפז שמורה זכות לצרף את הסתייגותו לדו"ח של רוב הועדה. אם כן, הסיכום הוא:

ועדת העבודה מחליטה לאשר את דו"ח ועדת המסנה ולתגייס אותו לחברי הכנסת והמפעלות הנ"ל, כנהוג.

כן מחליטה הועדה לצרף לדו"ח הנ"ל את הסתייגויותיהם של חברי הכנסת לנקיין ומסיר.

ג. גיל:
אני מצטרף לטעמי ההסתה יגויות הללו של חבר הכנסת לנקיין.

היו"ר ר. ערי:
אני מודה לעצמי, כיוון הועדה, להביע הערכה לחברי ועדת המסנה לעשו עבודה גדולה, ואני מודה לעצמי למסר, כי לא הייתי אחת הימים היוצב קולקטיב של אנשים יחומר למסת, ואין לו גישור מלגתיות.

ועתה, אני מציע לנציגו להצעותיו של חבר הכנסת פנקס גיחס לחוק יעוד העבודה והסנוחה. חבר הכנסת פנקס נמצא בוועדת כטייה, ולחתי לקרוב לו.

א. גולדרט:
אני חושב, כי נודיע למר פנקס, כי הצעותיו רשומות בהסתייגות של חבר הכנסת אונא, ובזה נסתפק.

היו"ר ר. ערי:
והרי הצעותיו של חבר הכנסת פנקס:

1. בפרק הסני להוסיף לסעיף 2, סעיף קטן (ג):
שעות העבודה ביום ד' לכל שבוע לא יעלו על שש שעות ולא יסתיימו אחרי שעה שתיים אחה"צ.
הסתייגות זו רשומה כגד.
2. בסעיף 3 אני מציע לכתוב: שבוע עבודה לא יעלה על 45 שעות עבודה.
גם הסתייגות זו יונה לחבר הכנסת אונא.
3. בהתאם להצעה זו יש לתקן את החוק בכל המקומות שהוא מדבר על מספר של 17 שעות עבודה ולכתוב במקומם 45 שעות.
4. סעיף 12 לנסח את הסעיף כך: "הסר רטאי בהסכמת ראש הממשלה ושר הדתות להחיר וכו'".
- גם על כך ישנה הסתייגות של חבר הכנסת גולדרט.
5. בסעיף 11 א' סעיף קטן 5, יש למחוק את המלים "מפורט ומעשועים".
גם על כך ישנה הסתייגות.
6. בסעיף 11 ג' סעיף קטן 2 יש למחוק את המליה " במקום מעובדיה במסמרות".
7. סעיף 11 ג' סעיף קטן 3 יש למחוק את המלה: "תחבורה".
8. בסעיף 16 א' יש למחוק את סעיף קטן (1).
9. בסעיף 30 יש להוסיף סעיף קטן ב' את המלים: חוק זה אינו חל על העבדות של עובדים בגתי כנפת ובגתי מדרש של יהודים ובכנסיות של דתות אחרות ולא על עובדי החברה קדישא ומוסדות אחרים העוסקים בקבורת מתים.

היו"ר ר. טרי:

סעיף זה של חוק הכנסת פנקס, אין עליו כל הסתייגות, אך אני מציע לוועדה לדחותו, כי אנו קבענו את ההיתרים, ותהיה די תבונה לשלסטנות בכדי להחיר במקרה של חברת קדישא.

עמך, מתעוררת השאלה: האם חבר כנסת שאינו חבר ועדה יכול לצרף הסתייגותו לחוק הנדון בוועדה?

ח. רובין:

במידה שהדברים ידועים לי, הרי המצב הוא כזה: כל חבר כנסת יכול להכניס הצעות ולהגן עליהן. אני חושב, שהנוהג הוא, במקרה שחבר כנסת אינו חבר הוועדה, הוועדה רשאית להחליט סמי היא נותנת לו רשות להסתייגות וסמי לא, אני חושב, שאפשר לתת לחבר הכנסת פנקס רשות להסתייגות ביחס לשני סעיפים שאינם כלולים בהסתייגות של חברי הוועדה.

היו"ר ר. טרי:

מאחר שהצעותיו של טר פנקס כלולות אז בדברים שקבלה הוועדה או בהסתייגות שנרשמו על ידי חברי הוועדה אנו וגולדרסט, מחליטה הוועדה למסור למר פנקס את זכות הסתייגות בעניי סעיפים, שחברים אחרים לא הסתייגו עליהם.

לאחר החלטה זו, אנקט את מזכירות הכנסת להוסיף את ההסתייגות הללו של חבר הכנסת פנקס.

ג. סברסקי:

מה סדר היום ל בוע הבא?

היו"ר ר. טרי:

ישנה שורה שלמה של עניינים אשר אנו צריכים לדון בהם.

ח. רובין:

יש מכתב של ארגון החיילים המסוחררים.

היו"ר ר. טרי:

ביחס לכך נאמי בדברים עם משרדי המסלה המחטימים, עם "יד לבנים" וארגון האלמנות. עטיתי את הכל בכרי לזרז את משרד הבטחון לגפור את הכירורים ולהגיד לנו את היצעת התיקון.

הוחלט

ח. רובין:

עוד בזמנו של טר גוברין, שהועדה תחיל לעסוק ענין זה טרם שהמסלה תביא את הצעתה. גם טר גוריון הסכים לכך. אני מציע, אפוא, להתחיל בוויכוח זה בטבוע הבא.

היו"ר ר. טרי:

אינני מקבל את הצעתך, כי אני יודע את נגמ העניינים. אני חושב, כי בטבוע הבא נדון בענין שהועבר אלינו על ידי הכנסת - כפר גורן.